

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/2286**od 15. prosinca 2016.****o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe, o metodologiji procjene održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za *roaming* te o zahtjevu koji podnosi pružatelj usluga *roaminga* za potrebe te procjene****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o *roamingu* u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6.d. stavak 1.,

Nakon savjetovanja s Tijelom europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC),

budući da:

- (1) Na temelju Uredbe (EU) br. 531/2012 pružatelji usluga *roaminga*, u skladu s „politikom pravedne uporabe”, ne bi korisnicima *roaminga* uz domaće maloprodajne cijene smjeli ni u jednoj državi članici naplaćivati nikakve dodatne naknade za dolazne ili odlazne pozive u reguliranom *roamingu*, poslani regulirane SMS poruke ni za regulirane podatkovne usluge u *roamingu*, uključujući MMS poruke. Ta se odredba primjenjuje od 15. lipnja 2017., uz uvjet da se do tog dana već počeo primjenjivati zakonodavni akt koji je donesen na temelju prijedloga o veleprodajnom tržištu *roaminga* iz članka 19. stavka 2. te Uredbe.
- (2) U Uredbi (EU) br. 531/2012 predviđeno je da u posebnim i iznimnim okolnostima pružatelj usluga *roaminga* može svojem državnom regulatornom tijelu poslati zahtjev za odobrenje naplate dodatne naknade svojim korisnicima *roaminga*. Uz sve takve zahtjeve za odobrenje treba priložiti sve potrebne podatke kojima se dokazuje da bez maloprodajnih dodatnih naknada za usluge u *roamingu* pružatelj usluga ne bi mogao nadoknaditi troškove pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*, što bi ugrozilo održivost njegova domaćeg modela naplate.
- (3) Radi ujednačene primjene diljem Unije svih politika kojima je cilj sprječavanje zlorabe i prekomjerne uporabe usluga *roaminga* („politika pravedne uporabe”) te radi odobrenja dodatne naplate, potrebno je utvrditi detaljna pravila primjene politike pravedne uporabe, pravila u pogledu metodologije procjene održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za *roaming* te zahtjeva koji pružatelj usluga *roaminga* treba podnijeti u svrhu te procjene.
- (4) U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012, politikom pravedne uporabe nastoji se spriječiti da korisnici *roaminga* zlorabe i prekomjerno rabe regulirane maloprodajne usluge *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama, primjerice u svrhe osim povremenog putovanja, kao što je svakodnevna uporaba takvih usluga. Provedbenim mjerama trebalo bi se osigurati da mogućnost primjene politike pravedne uporabe *roaminga* radi ostvarenja tog cilja pružatelji usluga *roaminga* ne iskorištavaju u druge svrhe na štetu korisnika *roaminga* koji na bilo koji način povremeno putuju.
- (5) Ukidanjem maloprodajnih dodatnih naknada u Uniji primjenjuju se jednaki tarifni uvjeti na uporabu mobilnih usluga u *roamingu* u inozemstvu unutar Unije kao u matičnoj državi (npr. u državi u kojoj korisnik ima pretplatu). Cilj je Uredbe (EU) br. 531/2012 ukloniti razlike između domaćih cijena i cijena koje se primjenjuju na *roaming* tijekom povremenih putovanja unutar Unije, čime bi se omogućile usluge „u *roamingu* kao kod kuće”. Međutim svrha tih pravila nije uvođenje stalnog *roaminga* diljem Unije, tj. nije im svrha da primjerice korisnik iz države članice s višim cijenama u kojoj su cijene domaćih mobilnih usluga više kupuje, u cilju stalnog *roaminga*

⁽¹⁾ SL L 172, 30.6.2012., str. 10.

u toj državi, usluge od operatorâ s poslovnim nastanom u državama članicama u kojima su cijene domaćih mobilnih usluga niže, a u kojima korisnik nema boravište ni druge stabilne veze s tim državama članicama zbog kojih često i dulje boravi na njihovim državnim područjima.

- (6) Trajnom uporabom reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama osim za potrebe povremenog putovanja vjerojatno bi se narušilo tržišno natjecanje, vršio bi se pritisak povećanja domaćih cijena na domaćem tržištu te bi se ugrozili poticaji za ulaganja na domaćim i posjećenim tržištima. Na posjećenim tržištima posjećeni operatori trebali bi se izravno natjecati s domaćim pružateljima usluga iz drugih država članica u kojima se cijene, troškovi, regulatorni uvjeti i uvjeti u pogledu tržišnog natjecanja mogu znatno razlikovati te na temelju uvjeta veleprodajnih usluga *roaminga* koji su utvrđeni isključivo za olakšavanje povremenog *roaminga*. Kad je riječ o domaćim operatorima, trajna uporaba domaćih tarifa u *roamingu* može dovesti do odbijanja pristupa ili do ograničenja veleprodajnih usluga *roaminga* od strane posjećenog operatora, do toga da domaći operator ograniči količine domaćih podataka ili do primjene viših domaćih cijena koje utječu na sposobnost domaćeg operatora da pruža usluge uobičajenim domaćim korisnicima i kod kuće i u inozemstvu.
- (7) Potrebno je utvrditi provedbena pravila utemeljena na jasnim i općeprimjenjivim načelima koja obuhvaćaju brojne i različite obrasce povremenih putovanja korisnika *roaminga* kako bi se osiguralo da politika pravedne uporabe ne bude prepreka takvim korisnicima u potpunom iskorištavanju usluga „u *roamingu* kao kod kuće”. Da bi pružatelj usluga *roaminga* primjenjivao politiku pravedne uporabe, trebalo bi se uobičajeno smatrati da korisnik povremeno putuje u inozemstvo unutar Unije kada taj korisnik uobičajeno boravi u državi članici pružatelja usluga *roaminga* ili ima stabilne veze s tom državom članicom zbog kojih često i dulje boravi na njezinu državnom području, a ostvaruje potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* u bilo kojoj drugoj državi članici.
- (8) Uredbom (EU) br. 531/2012 predviđeno je da se svakom politikom pravedne uporabe korisnicima pružatelja usluga *roaminga* mora omogućiti potrošnja količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je u skladu s njihovim domaćim tarifnim planovima.
- (9) Ova Uredba ne bi trebala dovesti u pitanje mogućnost da pružatelji usluga *roaminga* nude, a korisnici *roaminga* svjesno da izaberu alternativnu tarifu za *roaming* u skladu s člankom 6.e stavkom 3. Uredbe (EU) br. 531/2012, što bi moglo uključivati ugovorne uvjete uporabe koji nisu obuhvaćeni politikom pravedne uporabe uspostavljene u skladu s ovom Uredbom.
- (10) Kako se maloprodajne usluge *roaminga* ne bi zlorabile ili prekomjerno rabile osim za potrebe povremenog putovanja izvan države članice boravišta korisnika ili države članice s kojom korisnik ima druge stabilne veze zbog kojih često i dulje boravi na njezinu državnom području, pružatelji usluga *roaminga* možda će trebati odrediti uobičajeno boravište korisnika svojih usluga *roaminga* ili postojanje takve stabilne veze. S obzirom na uobičajene oblike dokaza u pojedinim državama članicama i percipirane razine rizika zlorabe ili prekomjerne uporabe, pružatelj usluga *roaminga* trebao bi, pod nadzorom državnog regulatornog tijela, moći odrediti razuman dokaz mjesta boravišta koji mu je potrebno dostaviti, a s obzirom na proporcionalnost općenitog dokumentacijskog opterećenja i njegovu prikladnosti u nacionalnom kontekstu. Takvi dokazi mogu za individualne korisnike podrazumijevati izjavu korisnika, valjanu ispravu kojom se potvrđuje njegova država članica boravišta, poštansku adresu ili adresu naplate za druge usluge u državi članici pružatelja usluga *roaminga*, visokoškolske obrazovne ustanove o redovitom upisu, potvrdu o prijavi za lokalne izbore ili o plaćanju lokalnih poreza/glavarine. Za poslovne korisnike takav dokaz može podrazumijevati dokumentaciju o mjestu osnivanja ili poslovnog nastana gospodarskog subjekta, mjesto stvarnog obavljanja glavne gospodarske djelatnosti ili glavno mjesto gdje zaposlenici koji se koriste predmetnom SIM karticom obavljaju svoje poslove. Stabilne veze s državom članicom zbog kojih korisnik učestalo i dugo boravi na njezinu državnom području mogu proizlaziti iz stalnog i trajnog radnog odnosa, među ostalim i kada je riječ o pograničnim radnicima, trajnih ugovornih odnosa koji od samozaposlene osobe zahtijevaju sličan stupanj fizičke prisutnosti, pohađanja redovnih studijskih programa ili iz drugih situacija, primjerice upućeni radnici ili umirovljenici koji u jednakoj mjeri moraju biti prisutni na tom području.

- (11) Pružatelji usluga *roaminga* trebali bi zahtjeve za podnošenje dokaza o uobičajenom boravištu ili drugim stabilnim vezama zbog kojih korisnik često i dulje boravi na državnom području određene države članice nakon sklapanja predmetnog ugovora ograničiti izričito na slučajeve u kojima podaci koji se prikupljaju u svrhu naplate upućuju na zlorabu ili prekomjernu uporabu koje nisu povezane s povremenim putovanjima. Zatraženi dokazi trebali bi sadržavati samo ono što je nužno i razmjerno da bi se potvrdila povezanost potrošača s državom članicom pružatelja usluga *roaminga*. Od potrošača se ne bi trebala zahtijevati dokumentacija kojom se potvrđuje poštovanje uvjeta politike pravedne uporabe ako za to ne postoje navedeni razlozi. Posebno se ne bi trebalo zahtijevati periodično podnošenje takve dokumentacije koja nije povezana s procjenom vjerojatnosti zlorabe ili prekomjerne uporabe temeljenom na riziku.
- (12) Kako bi korisnicima omogućili uporabu količina reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je u skladu s njihovim domaćim tarifnim planovima, pružatelj usluga *roaminga* povrh domaćih ograničenja količina mobilnih usluga koje su na raspolaganju korisniku *roaminga* ne bi smio uvesti druga ograničenja ako predmetni korisnik povremeno putuje unutar Unije. Ta domaća ograničenja trebala bi obuhvaćati sve primjenjive politike pravedne uporabe u pogledu domaće potrošnje tarifnog plana.
- (13) U okviru određenih domaćih tarifnih planova, u daljnjem tekstu „otvoreni paketi podataka”, uporaba podataka može biti neograničena ili se mogu pružati određene količine podataka po niskoj implicitnoj domaćoj jediničnoj cijeni u odnosu na reguliranu veleprodajnu naknadu za *roaming* iz članka 12. Uredbe (EU) br. 531/2012. Ako ti tarifni planovi ne uključuju zaštitne mjere u pogledu otvorenih paketa podataka, vjerojatnije je da će ti tarifni planovi, a ne neki drugi, biti predmet organizirane preprodaje osobama koje u državi članici tog pružatelja usluga *roaminga* nemaju stvarno boravište ni stabilne veze zbog kojih u toj državi članici često i dulje borave. Nadalje, takva zloraba ili prekomjerna uporaba otvorenih paketa podataka u *roamingu* mogla bi dovesti do ukidanja tih tarifnih planova na domaćim tržištima ili do ograničavanja usluga *roaminga* u okviru tih tarifnih planova na štetu domaćih korisnika, što bi bilo protivno cilju Uredbe (EU) br. 531/2012. Taj je rizik znatno manje izražen kada je riječ o pozivima i SMS uslugama jer te usluge podliježu većim fizičkim ili vremenskim ograničenjima te su stvarni obrasci uporabe posljednjih godina stabilni ili su u laganom padu. Time se ne dovodi u pitanje pravo operatora da poduzme mjere u pogledu obrazaca uporabe govornih ili SMS usluga koji su u velikoj mjeri netipični, a proizlaze iz prijevernih aktivnosti. Iako je potrebno osigurati dodatne zaštitne mjere u pogledu takvih povećanih rizika zlorabe reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u *roamingu* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama u okviru otvorenih paketa podataka, domaćim korisnicima koji povremeno putuju u Uniji ipak bi trebalo omogućiti uporabu maloprodajnih količina takvih usluga koje su dvaput veće od količina koje se mogu kupiti po gornjoj veleprodajnoj cijeni podataka u *roamingu* u novčanom iznosu koji je jednak ukupnoj maloprodajnoj domaćoj cijeni, bez PDV-a, za komponentu mobilnih usluga koja je dio domaćeg tarifnog plana za cijelo predmetno obračunsko razdoblje. To je količina koja je u skladu s domaćim tarifnim planom jer je prilagođena domaćoj maloprodajnoj cijeni predmetnog tarifnog plana i može se stoga primjenjivati u slučaju otvorenih paketa podataka, uključujući u paketu s drugim maloprodajnim mobilnim uslugama. Primjenom multiplikatora 2 primjereno se uzima u obzir činjenica da operatori često dogovaraju veleprodajne cijene podataka u *roamingu* niže od primjenjive gornje cijene te da korisnici često ne potroše ukupnu količinu podataka dopuštenu u okviru tarifnog plana. U tom će se pogledu korisnicima transparentnost jamčiti na temelju usklađenosti s odredbama Uredbe (EU) br. 531/2012, u skladu s kojima je pružatelj usluga *roaminga* dužan korisniku *roaminga* poslati obavijest u trenutku kada korisnik u potpunosti iskoristi primjenjivu količinu povezanu s pravednom uporabom reguliranih usluga podatkovnog *roaminga* i pritom navesti dodatnu naknadu koja će se primjenjivati ako korisnik *roaminga* nastavi s uporabom reguliranih usluga podatkovnog *roaminga*.
- (14) Kako bi se uklonio rizik od uporabe unaprijed plaćenih pretplata koje ne podrazumijevaju dugoročne obveze samo u svrhu trajnog *roaminga*, pružatelj usluga *roaminga* trebao bi imati pravo da, umjesto da zatraži da mu se dostave dokazi o boravištu ili stabilnim vezama zbog kojih korisnik često i dulje boravi na državnom području određene države članice, ograniči uporabu regulirane maloprodajne podatkovne usluge u *roamingu* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama s pomoću unaprijed plaćene pretplate na količine koje se mogu kupiti po gornjoj veleprodajnoj cijeni, bez PDV-a, podataka u *roamingu* u novčanom iznosu koji je jednak toj unaprijed plaćenju pretplati u trenutku uporabe usluge *roaminga*.
- (15) Pružatelj usluga *roaminga* trebao bi moći poduzeti mjere za otkrivanje i sprječavanje zlorabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po domaćim cijenama osim za potrebe povremenog putovanja. Korisnici u *roamingu* istodobno bi trebali biti zaštićeni od svih mjera koje na bilo koji način mogu

utjecati na njihovu mogućnost uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po domaćim cijenama za vrijeme povremenih putovanja u inozemstvu unutar Unije. Mjere za otkrivanje i sprječavanje zloporabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po domaćim cijenama trebale bi biti jednostavne i transparentne te bi se njima trebalo smanjiti administrativno opterećenje za korisnike *roaminga* te prekomjerna i nepotrebna upozorenja. U skladu sa zahtjevima u pogledu boravišta ili stabilnih veza zbog kojih korisnik često i dulje boravi na državnom području države članice pružatelja usluga *roaminga*, pokazatelji vjerojatnosti zloporabe ili prekomjerne uporabe trebali bi se temeljiti na objektivnim pokazateljima obrazaca prometa koji pokazuju da je korisnik uglavnom boravio u državi pružatelja usluga *roaminga* ili da je pretežito na domaćoj razini upotrebljavao domaće mobilne usluge. Ti bi se objektivni pokazatelji po definiciji trebali odnositi na određeno vremensko razdoblje. To bi razdoblje trebalo biti dovoljno dugo, najmanje četiri mjeseca, kako bi korisnici u *roamingu* mogli upotrebljavati maloprodajne usluge *roaminga* po domaćim cijenama za vrijeme predvidljivih oblika povremenih putovanja u Uniji. Na pokazatelje boravka u zemlji pružatelja usluga *roaminga* ne bi trebala negativno utjecati nenamjerna uporaba *roaminga* u pograničnim područjima. U tom pogledu kako bi se uzeli u obzir slučajevi nenamjernih korisnika *roaminga* i pograničnih radnika, ako se korisnik prijavi na mrežu pružatelja usluga *roaminga* u bilo kojem trenutku tijekom određenog dana taj bi dan za potrebe primjene objektivnih pokazatelja trebalo smatrati danom boravka u državi pružatelja usluga *roaminga*. U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012 pružatelji usluga *roaminga* trebali bi isto tako pružiti odgovarajuće informacije kako bi se korisnicima omogućilo aktivno sprječavanje nenamjerne uporabe *roaminga*. Boravak i potrošnja izvan Unije ni bi smjeli negativno utjecati na mogućnost korisnika *roaminga* da se koristi uslugama „u *roamingu* kao kod kuće” diljem Unije jer oni ne mogu poslužiti kao pokazatelji rizika o tome da se korisnik koristi uslugama *roaminga* po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni u državi članici pružatelja usluga *roaminga* osim za potrebe povremenog putovanja. U tom bi se pogledu takav boravak i potrošnja za potrebe primjene objektivnih pokazatelja trebali smatrati domaćima. Pružatelj usluga *roaminga* može se oslanjati i na druge jasne dokaze o zloporabi ili prekomjernoj uporabi reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po domaćim cijenama, primjerice pretplata koja se rijetko upotrebljava u državi članici pružatelja usluga *roaminga*, već uglavnom u *roamingu* ili ako isti korisnik u *roamingu* upotrijebi nekoliko pretplata u nizu.

- (16) U skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 531/2012 o zaštiti transparentnosti u uporabi usluga *roaminga* i u skladu s pravilima o ugovorima u sektoru elektroničkih komunikacija, potrošačima bi trebalo jasno priopćiti ugovorne odredbe kojima se predviđa politika pravedne uporabe prije njihove primjene. Pružatelj usluga *roaminga* trebao bi obavijestiti državno regulatorno tijelo o politikama pravedne uporabe koju taj pružatelj usluga *roaminga* primjenjuje u skladu s ovom Uredbom.
- (17) Obrada podataka o prometu i lokaciji podliježe odredbama Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Naime, člankom 6. pružatelju usluga *roaminga* omogućuje se obrada podataka o prometu koji su potrebni za naplatu računa pretplatniku ili plaćanja za međusobno povezivanje. Zbog primjene mjera za otkrivanje i sprječavanje zloporabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po domaćim cijenama pružatelj usluga *roaminga* ne bi trebao pohranjivati i automatski obrađivati osobne identifikacijske podatke korisnika, uključujući podatke o lokaciji i prometu, koji nisu povezani ili su nerazmjerni potrebama otkrivanja i sprječavanja zloporabe ili prekomjerne uporabe.
- (18) Naime, pružatelj usluga *roaminga* trebao bi moći otkriti i spriječiti da treće strane kršenjem ugovornih uvjeta na veleprodajnoj ili maloprodajnoj razini troše „promet u *roamingu* kao kod kuće” kako bi zahvaljujući arbitraži cijena prodajom korisnicima koji uobičajeno nemaju boravište ili druge stabilne veze s državom članicom pružatelja usluga *roaminga* ostvarile gospodarsku korist. Ako operator na temelju objektivnih i potkrijepljenih dokaza utvrdi takvu sustavnu zloporabu, trebao bi u trenutku poduzimanja mjere obavijestiti državno regulatorno tijelo o dokazima sustavne zloporabe i mjerama poduzetima za osiguravanje usklađenosti sa svim uvjetima predmetnog ugovora.
- (19) U posebnim slučajevima, ako operator ima potkrijepljene dokaze o obrascu potrošnje određenog korisnika u *roamingu* koji upućuju na rizik zloporabe ili prekomjerne uporabe određene regulirane maloprodajne usluge *roaminga* po domaćoj maloprodajnoj cijeni osim za potrebe povremenog putovanja, korisnika bi trebalo prvo upozoriti na rizik aktiviranja naknade za *roaming*. Objektivne kriterije koji bi bili pokazatelji vjerojatnosti zloporabe ili prekomjerne uporabe trebalo bi precizirati unaprijed u ugovoru.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

- (20) Mogućnost da pružatelj usluga *roaminga* naplati dodatne naknade ne dovodi u pitanje proporcionalne mjere koje se radi poštovanja svih uvjeta predmetnog ugovora mogu poduzeti u okviru nacionalnog prava u skladu s pravom Unije u slučaju da korisnik namjerno dostavi netočne informacije.
- (21) Pružatelji usluga *roaminga* u okviru svoje politike pravedne uporabe trebali bi primjenjivati transparentne, jednostavne i učinkovite postupke rješavanja korisničkih pritužbi u pogledu primjene te politike. U skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 korisnici u *roamingu* trebali bi u svakom slučaju imati pristup tijelu nadležnom za izvansudsko rješavanje sporova koje pošteno i brzo rješava neriješene sporove između potrošača i pružatelja usluga *roaminga* koji proizlaze iz primjene politike pravedne uporabe u skladu s člankom 34. Direktive 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (22) U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012 državna regulatorna tijela moraju strogo pratiti i nadzirati primjenu politike pravedne uporabe kako bi se osiguralo da domaći pružatelji usluga *roaminga* provođenjem politike pravedne uporabe ne ugrožavaju mogućnost uporabe usluga „u *roamingu* kao kod kuće”. Ako državno regulatorno tijelo utvrdi kršenje obveza iz Uredbe o *roamingu*, ima ovlasti zahtijevati trenutni prestanak takvog kršenja.
- (23) Ovom Uredbom ne bi se trebala dovesti u pitanje postojeća prava i obveze u okviru prava Unije ili nacionalnog prava u skladu s pravom Unije. To se posebno odnosi na pravo krajnjih korisnika da se koriste mobilnim elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama u svim državama članicama bez obzira na njihovo državljanstvo ili mjesto boravišta u Uniji; sva nacionalna pravila koja zahtijevaju dokaz identiteta ili drugi dokaz za stjecanje SIM kartice ili drugog oblika pretplate na takve mreže ili usluge; sve nacionalne mjere u pogledu kontinuiteta usluge ili unaprijed plaćenih iznosa na računu određenog broja ili SIM kartice; te pravo pružatelja elektroničkih komunikacijskih usluga da primjenjuje odgovarajuće mjere u skladu s nacionalnim pravom radi borbe protiv prijevара.
- (24) Budući da se obrasci uporabe usluga *roaminga* mijenjaju tijekom godine, zahtjeve za odobrenje primjene dodatne naknade koje podnosi pružatelj usluga *roaminga* u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti svojeg domaćeg modela naplate trebalo bi procijeniti na temelju podataka o prometu koji obuhvaćaju najmanje 12 mjeseci. Za izračunavanje količine prometa tijekom godine pružatelju usluga *roaminga* trebalo bi dopustiti prikazati projekcije prometa. Te bi se projekcije trebale temeljiti na stvarnim podacima, primjerice na podacima o stvarnoj uporabi *roaminga*, ekstrapolacijama stvarne domaće uporabe *roaminga* na uporabu *roaminga*, ekstrapolacijama stvarne uporabe *roaminga* od strane određenog znatnog dijela korisnika *roaminga* koji upotrebljavaju tarifne planove „u *roamingu* kao kod kuće” na sve korisnike u *roamingu* u okviru pravila „u *roamingu* kao kod kuće”, u skladu s člankom 6.a Uredbe (EU) br. 531/2012. Pri razmatranju zahtjeva za odstupanje od održivosti domaćeg modela naplate koje podnose različiti podnositelji zahtjeva, državna regulatorna tijela trebala bi osigurati dosljednost pretpostavki koje je svaki podnositelj imao pri izvođenju predviđenih količina, nakon što su u obzir uzela relevantne razlike u komercijalnom pozicioniranju i bazi korisnika.
- (25) Svi podaci o troškovima i prihodima koje pružatelj usluga *roaminga* prilaže uz zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti svojeg domaćeg modela naplate trebali bi se temeljiti na financijskim izvješćima koji se mogu prilagoditi projekcijama količine prometa. Odstupanja od projekcija troškova utemeljenih na financijskim izvješćima trebalo bi dopustiti samo ako su potkrijepljena dokazom da su u vrijeme podnošenja zahtjeva već sklopljene financijske obveze.
- (26) Za utvrđivanje troškova i prihoda pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* trebalo bi primijeniti harmoniziranu metodologiju radi osiguravanja dosljedne procjene zahtjeva za odobrenje primjene dodatne naknade koji podnosi pružatelj usluga *roaminga* u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 kako bi osigurao održivost svojeg domaćeg modela naplate.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnim uslugama i pravima korisnika s obzirom na elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Direktiva o univerzalnim uslugama), Direktiva 2002/58/EZ o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u sektoru elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (SL L 337, 18.12.2009., str. 11.).

- (27) Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* podrazumijeva dvije opće kategorije troškova: trošak nabave pristupa veleprodajnom *roamingu* od posjećenih mreža za neuravnotežen promet te drugi troškovi koji se odnose na *roaming*. U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012, trošak nabave pristupa veleprodajnom *roamingu* od posjećenih mreža za neuravnotežen promet obuhvaća važeće veleprodajne naknade za *roaming* koje se primjenjuju na količine za koje izlazni promet *roaminga* pružatelja usluga *roaminga* premašuje njegov ulazni promet *roaminga*. Pružatelji usluga *roaminga* koji na domaćem tržištu kupuju veleprodajni pristup *roamingu* od drugog pružatelja (kao što su operatori pokretnih virtualnih mreža) mogu snositi veće troškove za veleprodajni pristup *roamingu* nego pružatelji od kojih su kupili pristup ako domaći operator mreže pružatelju usluga *roaminga* koji kupuje domaći veleprodajni pristup naplati cijenu za veleprodajni pristup *roamingu* koja je veća od cijene koju je domaći operator osigurao od posjećenih operatora mreže za sebe i/ili za pružanje povezanih usluga. Takvi visoki troškovi za veleprodajni pristup *roamingu* mogli bi navesti pružatelje usluga koji kupuju domaći veleprodajni pristup da zatraže odobrenje za primjenu dodatne naknade za *roaming* te bi državna regulatorna tijela trebala uzeti u obzir taj aspekt pri razmatranju tih zahtjeva.
- (28) Ostali troškovi pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* povezani isključivo s *roamingom* zajednički su pružanju usluga *roaminga* u Uniji i u državama koje nisu članice EU-a, a neki su zajednički i pružanju veleprodajnih i maloprodajnih usluga *roaminga*. Za potrebe zahtjeva za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* koji pružatelj usluga *roaminga* podnosi u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 kako bi osigurao održivost svojeg domaćeg modela naplate, zajednički bi se troškovi trebali raspodijeliti na pružanje maloprodajnih usluga *roaminga* unutar Unije te, u slučaju zajedničkih troškova pružanja maloprodajnih i veleprodajnih usluga *roaminga*, u skladu s općim omjerom prihoda od ulaznog i izlaznog *roaminga*.
- (29) Troškovi pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* mogli bi se izračunati tako da se pribroji udio zajedničkih i općih troškova pružanja mobilnih maloprodajnih usluga općenito, pod uvjetom da izračun odražava omjer koji se koristio za raspodjelu prihoda od svih ostalih mobilnih maloprodajnih usluga na takve usluge.
- (30) Pri određivanju prihoda od pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*, u zahtjevu za odobrenje primjene dodatne naknade koji podnosi pružatelj usluga *roaminga* u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 kako bi osigurao održivost svojeg domaćeg modela naplate trebalo bi uzeti u obzir sve maloprodajne prihode izravno naplaćene za pružanje maloprodajnih mobilnih usluga u posjećenoj državi članici, primjerice prihodi od prekomjerne količine prometa u okviru bilo koje politike pravedne uporabe ili od drugih reguliranih usluga *roaminga*, kao i sve druge naknade po jedinici ili druga plaćanja uporabe mobilnih maloprodajnih usluga u posjećenoj državi članici.
- (31) Budući da se regulirane maloprodajne usluge *roaminga* pružaju pod primjenjivim domaćim uvjetima, trebalo bi smatrati da iz njih proistječu određeni prihodi od fiksnih periodičnih naknada za pružanje domaćih mobilnih maloprodajnih usluga. Trebalo bi ih stoga uzeti u obzir pri procjeni zahtjeva pružatelja usluge *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate u skladu s metodologijom određenom u toj Uredbi. U tu svrhu prihodi od svake maloprodajne mobilne usluge trebali bi se raspodijeliti tako da odražavaju omjer prometa različitih mobilnih usluga ponderiran u skladu s omjerom prosječnih veleprodajnih naknada za *roaming* po jedinici.
- (32) Da bi se smatralo da ugrožava održivost domaćeg modela naplate operatera, sva netomarža maloprodajnih usluga *roaminga* dobivena odbitkom troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* od odgovarajućih prihoda trebala bi biti negativna barem za iznos koji bi mogao znatno utjecati na kretanje domaćih cijena. Naime, da bi se smatralo da postoji takav rizik, negativna netomarža maloprodajnih usluga *roaminga* trebala bi predstavljati barem znatan dio ukupne zarade od pružanja drugih mobilnih usluga prije odbitka kamata, poreza i amortizacije.
- (33) Čak i ako netomarža maloprodajnih usluga *roaminga* predstavlja znatan udio u cjelokupnoj marži za pružanje drugih mobilnih usluga, zbog posebnih okolnosti, primjerice razine tržišnog natjecanja na domaćem tržištu ili posebnih karakteristika podnositelja zahtjeva, ipak bi se mogao ukloniti rizik znatnog utjecaja na kretanje domaćih cijena.

- (34) U svojem zahtjevu za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* koji podnosi u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 kako bi osigurao održivost svojeg domaćeg modela naplate, pružatelj usluga *roaminga* trebao bi procijeniti gubitke uzrokovane pružanjem usluga „u *roamingu* kao kod kuće” i odgovarajuće mehanizme primjene dodatne naknade za nadoknadu tih gubitaka, uzimajući u obzir primjenjive maksimalne veleprodajne naknade.
- (35) Državna regulatorna tijela trebala bi moći izdati odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* prvog dana primjene ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za *roaming* u Uniji u skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012. U tu se svrhu razmjena informacija između pružatelja usluga *roaminga* koji razmatra takav zahtjev i državnih regulatornih tijela, kao i dostavljanje informacija i odgovarajuće dokumentacije u tom pogledu, mogu predvidjeti prije tog datuma.
- (36) U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012 državno regulatorno tijelo trebalo bi odobriti primjenu dodatne naknade za *roaming* na razdoblje od 12 mjeseci. Za obnovu tog odobrenja pružatelj usluga *roaminga* trebao bi ažurirati informacije te ih svakih 12 mjeseci dostavljati državnom regulatornom tijelu u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012.
- (37) Uzimajući u obzir obveze državnih regulatornih tijela da strogo nadziru primjenu politike pravedne uporabe i mjere održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za *roaming* te da svake godine na godišnjoj bazi izvješćuju Komisiju o primjeni relevantnih odredbi, ovom bi se Uredbom trebao utvrditi minimum podataka koje trebaju prikupiti i prosljediti Komisiji kako bi nadgledala poštovanje tih obveza.
- (38) Na temelju Uredbe (EU) br. 531/2012 Komisija treba, u svjetlu tržišnih kretanja, redovito revidirati ovaj provedbeni akt.
- (39) Odbor za komunikacije nije dostavio mišljenje.
- (40) Ovom uredbom poštuju se temeljna prava i postupa se u skladu s načelima priznatima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Shodno tomu ovu Uredbu treba tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima, posebno s pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravom na zaštitu osobnih podataka, slobodom izražavanja i slobodom poduzetništva. U svakoj obradi osobnih podataka na temelju ove Uredbe trebala bi se poštovati temeljna prava, uključujući pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života te pravo na zaštitu osobnih podataka u skladu s člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima te ona mora biti u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Direktivom 2002/58/EZ, kako je izmijenjena direktivama 2006/24/EZ ⁽²⁾ i 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Naime, pružatelji usluga moraju jamčiti da je svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe nužna i razmjerna za postizanje odgovarajućeg cilja,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

ODJELJAK I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju detaljna pravila kako bi se osigurala usklađena provedba politike pravedne uporabe koju pružatelji usluge *roaminga* mogu primijeniti na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama u skladu s člankom 6.b Uredbe (EU) br. 531/2012.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Direktiva 2006/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o zadržavanju podataka dobivenih ili obrađenih u vezi s pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga ili javnih komunikacijskih mreža i o izmjeni Direktive 2002/58/EZ (SL L 105, 13.4.2006., str. 54.).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

2. Uredbom se utvrđuju i detaljna pravila u pogledu sljedećeg:
 - (a) zahtjeva pružatelja usluga *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* koji su podneseni u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti svojeg domaćeg modela naplate;
 - (b) metodologije koju trebaju primijeniti državna regulatorna tijela kada procjenjuju je li pružatelj usluge *roaminga* utvrdio da ne može nadoknaditi svoje troškove pružanja reguliranih usluga *roaminga*, što bi ugrozilo održivost njegova domaćeg modela naplate.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz Uredbe (EU) br. 531/2012.
2. Primjenjuju se i sljedeće definicije:
 - (a) „stabilne veze” s državom članicom znači učestalo i dugo boravište na državnom području određene države članice koje može biti posljedica stalnog i trajnog radnog odnosa, među ostalim i kada je riječ o pograničnim radnicima; trajnih ugovornih odnosa koji od samozaposlene osobe zahtijevaju sličan stupanj fizičke prisutnosti; pohađanja redovnih studijskih programa; ili drugih situacija, primjerice upućeni radnici ili umirovljenici koji u jednakoj mjeri moraju biti prisutni na tom području.
 - (b) „maloprodajne mobilne usluge” znači javne mobilne komunikacijske usluge koje se pružaju krajnjim korisnicima, uključujući glasovne, SMS i podatkovne usluge;
 - (c) „otvoreni paket podataka” znači tarifni plan za jednu mobilnu maloprodajnu uslugu ili više njih kojim se ne ograničava količina maloprodajnih mobilnih podatkovnih usluga uključena uz fiksnu periodičnu naknadu ili u okviru kojeg je domaća jedinična cijena maloprodajnih mobilnih podatkovnih usluga – dobivena kada se ukupna domaća maloprodajna cijena mobilnih usluga, bez PDV-a, za cjelokupno obračunsko razdoblje podijeli s ukupnom količinom maloprodajnih mobilnih podatkovnih usluga koja je dostupna u domaćoj mreži – manja od maksimalne regulirane veleprodajne naknade za *roaming* iz članka 12. Uredbe (EU) 531/2012;
 - (d) „unaprijed plaćeni tarifni plan” znači tarifni plan u okviru kojeg se maloprodajne mobilne usluge pružaju nakon oduzimanja iznosa koji je korisnik stavio na raspolaganje pružatelju usluga na jediničnoj osnovi, a iz kojeg se korisnik može povući bez sankcija nakon što se taj dostupni iznos potroši ili prestane vrijediti;
 - (e) „posjećena država članica” znači država članica koja nije država članica domaćeg pružatelja usluga korisnika *roaminga*;
 - (f) „marža mobilnih usluga” znači dobit (prije odbitka kamata, poreza i amortizacije) od prodaje mobilnih usluga koje nisu maloprodajne usluge *roaminga* koje se pružaju unutar Unije, čime se isključuju troškovi maloprodajnih usluga *roaminga* i od njih nastali prihodi;
 - (g) „grupa” znači matično društvo i sva njegova društva kćeri koja se nalaze pod njegovom kontrolom u smislu Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾.

ODJELJAK II.

POLITIKA PRAVEDNE UPORABE

Članak 3.

Osnovno načelo

1. Pružatelj usluga *roaminga* nudi regulirane maloprodajne usluge *roaminga* po domaćim maloprodajnim cijenama svojim korisnicima u *roamingu* koji u državi članici tog pružatelja usluga *roaminga* imaju uobičajeno boravište ili s kojom imaju stabilne veze zbog kojih u toj državi članici često i dulje borave tijekom povremenih putovanja unutar Unije.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika („Uredba EZ o koncentracijama”) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

2. Sve politike pravedne uporabe koje primjenjuje pružatelj usluga *roaminga* u cilju sprječavanja zlorabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* podliježu uvjetima utvrđenima u člancima 4. i 5. i njima se svim takvim korisnicima u *roamingu* osigurava pristup reguliranim maloprodajnim uslugama *roaminga* po domaćim maloprodajnim cijenama tijekom tih povremenih putovanja unutar Unije pod istim uvjetima kao da su te usluge iskorištene u domaćoj mreži.

Članak 4.

Pravedna uporaba

1. U svrhu primjene politike pravedne uporabe pružatelj usluga *roaminga* može od svojih korisnika *roaminga* zahtijevati dokaz o uobičajenom boravištu u državi članici pružatelja usluga *roaminga* ili drugih stabilnih veza s tom državom članicom zbog kojih često i dulje borave na njezinu državnom području.

2. Ne dovodeći u pitanje primjenjivo domaće ograničenje količine, u slučaju otvorenog paketa podataka korisnik *roaminga* može tijekom povremenih putovanja u Uniji upotrebljavati količinu maloprodajnih podatkovnih usluga *roaminga* po domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je najmanje dvaput veća od količine dobivene dijeljenjem ukupne domaće maloprodajne cijene tog otvorenog paketa podataka, bez PDV-a, za cjelokupno obračunsko razdoblje s maksimalnim reguliranim veleprodajnim naknadama za *roaming* iz članka 12. Uredbe (EU) br. 531/2012.

U slučaju prodaje maloprodajnih mobilnih usluga u paketu s drugim uslugama ili terminalnom opremom pri utvrđivanju ukupne domaće maloprodajne cijene paketa podataka, za potrebe članka 2. stavka 2. točke (c) i ovog stavka, uzima se u obzir cijena, bez PDV-a, koja se primjenjuje pri odvojenoj prodaji komponente maloprodajnih mobilnih usluga koja je dio tog paketa, ako je dostupna, ili cijena za samostalnu prodaju takvih usluga s istim značajkama.

3. U slučaju unaprijed plaćenih tarifnih planova, umjesto zahtjeva u pogledu politike pravedne uporabe iz stavka 1., pružatelj usluga *roaminga* može ograničiti uporabu maloprodajnih podatkovnih usluga *roaminga* u Uniji po domaćoj maloprodajnoj cijeni na količine koje su jednake barem količini dobivenoj dijeljenjem ukupnog preostalog dostupnog iznosa, bez PDV-a, koji je korisnik već platio pružatelju usluge, u trenutku početka uporabe usluge *roaminga*, s reguliranom maksimalnom veleprodajnom naknadom za *roaming* iz članka 12. Uredbe (EU) br. 531/2012.

4. U kontekstu obrade podataka o prometu u skladu s člankom 6. Direktive 2002/58/EZ, kako bi se spriječilo da korisnici *roaminga* zlorabe ili prekomjerno rabe regulirane maloprodajne usluge *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama, pružatelj usluga *roaminga* može primijeniti poštene, razumne i razmjerne mehanizme kontrole utemeljene na objektivnim pokazateljima rizika zloporabe ili prekomjerne uporabe izvan okvira povremenih putovanja unutar Unije.

Objektivni pokazatelji mogu uključivati mjere za utvrđivanje toga jesu li korisnici pretežito na domaćoj razini upotrebljavali domaće mobilne usluge ili one u *roamingu* te jesu li korisnici uglavnom boravili u državi pružatelja usluga *roaminga* ili u drugoj državi članici.

Kako bi se osiguralo da korisnici u *roamingu* koji povremeno putuju ne bi primili nepotrebna ili prekomjerna upozorenja u skladu s člankom 5. stavkom 4., pružatelji usluga *roaminga* koji primjenjuju takve mjere za utvrđivanje rizika od zloporabe ili prekomjerne uporabe usluga *roaminga* kumulativno promatraju takve pokazatelje boravka i potrošnje tijekom razdoblja od najmanje četiri mjeseca.

Pružatelj usluga *roaminga* u ugovorima s korisnicima *roaminga* navodi na koju se maloprodajnu mobilnu uslugu ili usluge odnose pokazatelj potrošnje i minimalno trajanje razdoblja promatranja.

Dokazima o tome da nije došlo do zloporabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* smatraju se dokazi o tome je li korisnik pretežito upotrebljavao domaće mobilne usluge ili je li uglavnom boravio u državi pružatelja usluga *roaminga*.

Za potrebe drugog, trećeg i petog podstavka svaki dan u kojem je korisnik u *roamingu* prijavljen na domaću mrežu broji se kao dan boravka tog korisnika u državi pružatelja usluga *roaminga*.

Drugi objektivni pokazatelji rizika zlorabe ili prekomjerne uporabe reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama mogu uključivati samo sljedeće:

(a) dugotrajnu neaktivnost određene SIM kartice povezane uglavnom ili isključivo s uporabom u *roamingu*;

(b) pretplatu i uzastopnu uporabu više SIM kartica od strane istog korisnika u *roamingu*.

5. Ako pružatelj usluga *roaminga* na temelju objektivnih i potkrijepljenih dokaza utvrdi da se veći broj SIM kartica organizirano preprodaje osobama koje u državi članici tog pružatelja usluga *roaminga* nemaju stvarno boravište ni stabilne veze zbog kojih u toj državi članici često i dulje borave kako bi se omogućila potrošnja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama osim za potrebe povremenog putovanja, taj pružatelj usluga *roaminga* može poduzeti hitne razmjerne mjere kako bi osigurao poštovanje osnovnog ugovora.

6. Kada djeluje u skladu s ovim odjeljkom, pružatelj usluga *roaminga* usklađen je s direktivama 2002/58/EZ i 95/46/EZ, nacionalnim mjerama za provedbu tih direktiva te Uredbom (EU) 2016/679.

7. Ovom Uredbom nisu obuhvaćene politike pravedne uporabe utvrđene ugovornim odredbama o alternativnim tarifama za uslugu *roaminga* pruženu u skladu s člankom 6.e stavkom 3. Uredbe (EU) br. 531/2012.

Članak 5.

Transparentnost i nadzor politika pravedne uporabe

1. Ako pružatelj usluga *roaminga* primjenjuje politiku pravedne uporabe, on u ugovore s korisnicima *roaminga* uključuje sve uvjete koji se odnose na tu politiku, uključujući sve kontrolne mehanizme koji se primjenjuju u skladu s člankom 4. stavkom 4. Pružatelj usluga *roaminga* u okviru svoje politike pravedne uporabe primjenjuje transparentne, jednostavne i učinkovite postupke rješavanja korisničkih pritužbi u vezi s primjenom politike pravedne uporabe. Time se ne dovode u pitanje prava korisnika *roaminga*, u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012, na transparentne, jednostavne, poštene i brze postupke izvansudskog rješavanja sporova utvrđene u državi članici pružatelja *roaminga* u skladu s člankom 34. Direktive 2002/22/EZ. Takvim se mehanizmom za pritužbe i postupcima rješavanja sporova korisnicima *roaminga* omogućuje da, kao odgovor na upozorenje u skladu sa stavkom 3. prvim podstavkom, dostave dokaz da regulirane maloprodajne usluge *roaminga* upotrebljavaju samo za potrebe povremenog putovanja.

2. Pružatelj usluga *roaminga* obavještava državno regulatorno tijelo o politikama pravedne uporabe u skladu s ovom Uredbom.

3. Ako postoje objektivni i potkrijepljeni dokazi temeljeni na objektivnim pokazateljima iz članka 4. stavka 4. koji upućuju na rizik da određeni korisnik zlorabi ili prekomjerno rabi regulirane maloprodajne usluge *roaminga* u Uniji po domaćim maloprodajnim cijenama, pružatelj usluga *roaminga* dotičnom se korisniku šalje upozorenje o utvrđenom obrascu ponašanja koje upućuje na takav rizik prije primjene bilo kakve dodatne naknade u skladu s člankom 6.e Uredbe (EU) br. 531/2012.

U slučajevima kada takav rizik proizlazi iz neispunjavanja kriterija pretežite uporabe domaćih mobilnih usluga i pretežitog boravka u državi pružatelja usluga *roaminga* tijekom definiranog razdoblja promatranja iz članka 4. stavka 4. petog podstavka, u svrhu rješavanja mogućih naknadnih pritužbi kako je predviđeno u stavku 1. ili postupka rješavanja sporova u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu primjene dodatne naknade u obzir se uzimaju dodatni pokazatelji rizika koji proizlaze iz ukupnog boravka u inozemstvu ili ukupne uporabe od strane korisnika *roaminga*.

Ovaj se stavak primjenjuje neovisno o tome je li korisnik *roaminga* dostavio dokumentirani dokaz o boravištu ili stabilnim vezama zbog kojih korisnik često i dulje boravi na državnom području pružatelja usluge *roaminga* u skladu s člankom 4. stavkom 1.

4. Kada upozorava korisnika *roaminga* u skladu sa stavkom 3., pružatelj usluga *roaminga* obavještava korisnika da se nakon datuma takvog upozorenja za svaku daljnju uporabu reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* s predmetne SIM kartice može primijeniti dodatna naknada u skladu s člankom 6.e Uredbe (EU) br. 531/2012 ako u roku, koji ne može biti kraći od dva tjedna, ne promijeni obrazac uporabe, čime se dokazuje stvarna domaća potrošnja ili boravak.

5. Pružatelj usluga *roaminga* prestaje primjenjivati dodatnu naknadu čim potrošnja tog korisnika više ne upućuje na rizik zlorabe ili prekomjerne uporabe predmetne regulirane maloprodajne usluge *roaminga* na temelju pokazatelja iz članka 4. stavka 4.

6. Ako pružatelj usluga *roaminga* utvrdi da se SIM kartice organizirano preprodaju osobama koje u državi članici tog pružatelja usluga *roaminga* nemaju uobičajeno boravište ni stabilne veze zbog kojih u toj državi članici često i dulje borave kako bi se omogućila potrošnja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* osim za potrebe povremenog putovanja izvan države članice u skladu s člankom 4. stavkom 3., taj pružatelj usluga državnom regulatornom tijelu dostavlja dokaze o predmetnoj sustavnoj zlorabi i obavješćuje ga o mjerama poduzetima radi poštovanja svih uvjeta iz osnovnog ugovora najkasnije u isto vrijeme kada se ta mjere poduzima.

ODJELJAK III.

ZAHTJEV I METODOLOGIJA ZA PROCJENU ODRŽIVOSTI UKIDANJA MALOPRODAJNIH DODATNIH NAKNADA ZA ROAMING

Članak 6.

Popratni podaci uz zahtjev pružatelja usluge *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate

1. Zahtjevi pružatelja usluga *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate („zahtjev”) procjenjuju se na temelju projekcije podataka o ukupnim količinama reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* za razdoblje od 12 mjeseci počevši najranije od 15. lipnja 2017. koju je dostavio pružatelj usluga *roaminga* koji podnosi zahtjev. Za prvu primjenu ta se predviđanja količine procjenjuju primjenom jedne od sljedećih mogućnosti ili kombinacijom više njih:

- (a) stvarne količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* koje pruža podnositelj zahtjeva po maloprodajnim cijenama *roaminga* primjenjivima prije 15. lipnja 2017.;
- (b) predviđene količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* nakon 15. lipnja 2017., pri čemu se predviđene količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* u tom razdoblju procjenjuju na temelju stvarne domaće maloprodajne uporabe mobilnih usluga i vremena koje korisnici *roaminga* podnositelja zahtjeva provedu u inozemstvu unutar Unije;
- (c) predviđene količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* nakon 15. lipnja 2017., pri čemu se količine reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* procjenjuju na temelju razmjerne promjene u količinama reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* u tarifnim planovima podnositelja zahtjeva, koji čine znatan dio baze korisnika na temelju kojih je podnositelj zahtjeva odredio cijene reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* na domaćoj razini za razdoblje od najmanje 30 dana, u skladu s metodologijom iz Priloga I.

U slučaju ažuriranja zahtjeva koji se podnose u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 predviđene ukupne količine reguliranih usluga *roaminga* ažuriraju se uzimajući u obzir stvarni obrazac prosječne potrošnje domaćih mobilnih usluga pomnožen s utvrđenim brojem korisnika *roaminga* i vremena koje su proveli u posjećenim državama članicama tijekom prethodnih 12 mjeseci.

2. Svi podaci o troškovima i prihodima podnositelja zahtjeva temelje se na financijskim izvješćima, dostupnima državnim regulatornim tijelima, a ti se podaci mogu prilagoditi procjenama količina iz stavka 1. Pri predviđanju troškova, odstupanja od iznosa dobivenih iz prijašnjih financijskih izvješća uzimaju se u obzir samo ako su potkrijepljena dokazom o preuzetim financijskim obvezama za razdoblje obuhvaćeno predviđanjima.

3. Podnositelj zahtjeva dostavlja sve potrebne podatke kojima se koristio za utvrđivanje marže mobilnih usluga te ukupne stvarne i procijenjene troškove pružanja reguliranih usluga *roaminga* i od toga nastale prihode u relevantnom razdoblju.

Članak 7.

Određivanje troškova povezanih isključivo s *roamingom* za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*

1. Kako bi se utvrdilo da podnositelj zahtjeva ne može nadoknaditi svoje troškove, što bi ugrozilo održivost njegova domaćeg modela naplate, u obzir se uzimaju samo sljedeći troškovi povezani isključivo s *roamingom* ako su potkrijepljeni dokazima u zahtjevu za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming*:

- (a) troškovi za kupnju veleprodajnog pristupa *roamingu*;
- (b) maloprodajni troškovi povezani isključivo s *roamingom*.

2. U pogledu stvarnih troškova nastalih radi kupnje reguliranih veleprodajnih usluga *roaminga* u obzir se uzima samo iznos za koji ukupna plaćanja podnositelja zahtjeva drugim stranama koji pružaju te usluge u Uniji premašuju ukupne iznose koje je podnositelj zahtjeva obračunao za pružanje istih usluga drugim pružateljima usluga *roaminga* u Uniji. U pogledu iznosa koji se pružatelju usluga *roaminga* plaćaju za pružanje reguliranih veleprodajnih usluga *roaminga*, pružatelj usluga *roaminga* predviđa količinu tih veleprodajnih usluga *roaminga* koje su u skladu s pretpostavkom na kojoj se temelji predviđena količina iz članka 6. stavka 1.

3. U pogledu maloprodajnih troškova povezanih isključivo s *roamingom* u obzir se uzimaju samo sljedeći troškovi, uz uvjet da su u zahtjevu dokumentima potkrijepljeni:

- (a) operativni troškovi i troškovi upravljanja koji se odnose na uslugu *roaminga*, uključujući sve sustave poslovnog obavješćivanja i softver namijenjene pružanju usluge *roaminga* i upravljanju njome;
- (b) troškovi obračunavanja prijenosa podataka i plaćanja, uključujući troškove obračunavanje prijenosa podataka i financijskog obračunavanja;
- (c) troškovi ugovaranja i sklapanja ugovora, uključujući vanjske pristojbe i upotrebu unutarnjih resursa;
- (d) troškovi nastali radi usklađivanja sa zahtjevima za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* utvrđenima u člancima 14. i 15. Uredbe (EU) br. 531/2012, uzimajući u obzir politiku pravedne uporabe koju primjenjuje pružatelj usluga *roaminga*.

4. Troškovi navedeni u stavku 3. točkama (a), (b) i (c) uzimaju se u obzir samo razmjerno omjeru ukupnog prometa reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva i ukupnog maloprodajnog izlaznog prometa i veleprodajnog ulaznog prometa njegovih usluga *roaminga*, u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu II. točkama 1. i 2. te razmjerno omjeru ukupnog prometa njegovih maloprodajnih usluga *roaminga* unutar Unije i ukupnog prometa njegovih maloprodajnih usluga unutar i izvan Unije, u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu II. točkama 1. i 3.

5. Troškovi navedeni u stavku 3. točki (d) uzimaju se u obzir samo razmjerno omjeru ukupnog prometa maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva unutar Unije i ukupnog prometa njegovih maloprodajnih usluga *roaminga* unutar i izvan Unije, u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu II. točkama 1. i 3.

Članak 8.

Raspodjela maloprodajnih združenih i zajedničkih troškova na pružanje reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*

1. Osim troškova određenih u skladu s člankom 7., dio združenih i zajedničkih troškova nastalih pružanjem maloprodajnih mobilnih usluga općenito može se uključiti u zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming*. U obzir se uzimaju samo sljedeći troškovi, uz uvjet da su u zahtjevu potkrijepljeni dokumentima:

- (a) troškovi obračuna i naplate, uključujući sve troškove povezane s obradom, izračunom, izradom i isporukom konkretnog računa korisniku;
- (b) troškovi prodaje i distribucije, uključujući troškove poslovanja trgovina i drugih distribucijskih kanala za prodaju maloprodajnih mobilnih usluga;

- (c) troškovi korisničke podrške, uključujući troškove poslovanja svih usluga korisničke podrške dostupnih konačnom korisniku;
- (d) troškovi upravljanja lošim potraživanjima, uključujući troškove nastale otpisom nenaplativih potraživanja prema korisnicima te naplatom loših potraživanja;
- (e) marketinški, uključujući sve troškove oglašavanja mobilnih usluga.

2. Ako su u zahtjevu potkrijepljeni dokumentima, troškovi iz stavka 1. uzimaju se u obzir samo razmjerno omjeru ukupnog prometa maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva unutar Unije i ukupnog maloprodajnog prometa svih maloprodajnih mobilnih usluga, koji je izračunan kao ponderirani prosjek tog omjera po mobilnoj usluzi, pri čemu ponderi odražavaju prosječne veleprodajne cijene *roaminga* koje je platio podnositelj zahtjeva u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu II. točkama 1. i 4.

Članak 9.

Određivanje prihoda od pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*

1. Kako bi se utvrdilo da podnositelj zahtjeva ne može nadoknaditi svoje troškove, što bi ugrozilo održivost njegova domaćeg modela naplate, u obzir se uzimaju samo sljedeći prihodi i uključuju u zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming*:

- (a) prihodi koji izravno proizlaze iz prometa maloprodajnih mobilnih usluga koji potječe iz posjećene države članice;
- (b) udio zajedničkih prihoda od prodaje maloprodajnih mobilnih usluga na temelju fiksnih periodičnih naknada.

2. Prihodi iz stavka 1. točke (a) obuhvaćaju sljedeće:

- (a) sve maloprodajne naknade naplaćene u skladu s člankom 6.e Uredbe (EU) br. 531/2012 za promet koji premašuje bilo koju politiku pravedne uporabe koje primjenjuje pružatelj usluga *roaminga*;
- (b) sve prihode od alternativnih reguliranih usluga *roaminga* u skladu s člankom 6.e stavkom 3. Uredbe (EU) br. 531/2012;
- (c) sve domaće maloprodajne cijene koje se obračunavaju i naplaćuju na temelju jedinice ili premašuju fiksne periodične naknade za pružanje maloprodajnih mobilnih usluga, aktivirane uporabom maloprodajnih mobilnih usluga u posjećenoj državi članici.

3. Za potrebe utvrđivanja prihoda iz stavka 1. točke (b) u slučaju prodaje maloprodajnih mobilnih usluga u paketu s drugim uslugama ili terminalnom opremom, u obzir se uzimaju samo prihodi povezani s prodajom maloprodajnih mobilnih usluga. Ti se prihodi određuju u odnosu na cijenu za odvojenu prodaju svakog dijela paketa, ako je dostupna, ili za samostalnu prodaju takvih usluga s istim značajkama.

4. Za određivanje udjela ukupnih prihoda od prodaje maloprodajnih mobilnih usluga povezanih s pružanjem reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* primjenjuje se metodologija utvrđena u Prilogu II. točkama 1. i 5.

Članak 10.

Procjena zahtjeva pružatelja usluge *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate

1. Pri procjeni zahtjeva pružatelja usluga *roaminga* za odobrenje primjene dodatne naknade za *roaming* u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate, državno regulatorno tijelo može utvrditi da podnositelj zahtjeva ne može nadoknaditi troškove pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga*, što bi ugrozilo održivost njegova domaćeg modela naplate, samo ako negativna maloprodajna neto marža za *roaming* podnositelja zahtjeva iznosi najmanje 3 % ili više njegove marže mobilnih usluga.

Iznos maloprodajne netomarže za *roaming* razlika je koja preostane nakon što se troškovi pružanja reguliranih maloprodajnih usluga *roaminga* odbiju od prihoda od pružanja tih usluga, kako je utvrđeno u skladu s ovom Uredbom. Državna regulatorna tijela pri određivanju tog iznosa provjeravaju podatke priložene zahtjevu kako bi se osigurala usklađenost s metodologijom utvrđivanja troškova i prihoda, kako je utvrđeno člancima 7., 8. i 9.

2. U slučajevima kada apsolutna vrijednost maloprodajne netomarže za *roaming* iznosi 3 % marže mobilnih usluga ili više od toga, državno regulatorno tijelo unatoč tomu odbija odobriti dodatnu naknadu ako može utvrditi da zbog posebnih okolnosti nije vjerojatno da bi održivost domaćeg modela naplate bila ugrožena. Te okolnosti uključuju sljedeće situacije:

- (a) podnositelj zahtjeva dio je grupe i postoje dokazi o unutarnjim transfernim cijenama u korist drugih ovisnih društava grupe unutar Unije, posebno u pogledu znatne neravnoteže veleprodajnih naknada za *roaming* koje se primjenjuju unutar grupe;
- (b) stupanj tržišnog natjecanja na domaćim tržištima upućuje na to da postoji kapacitet apsorpcije smanjenih marži;
- (c) primjenom strože politike pravedne uporabe, koja je i dalje u skladu s člancima 3. i 4., maloprodajna netomarža za *roaming* smanjila bi se na manje od 3 %.

3. U iznimnim okolnostima kada operator ima negativnu maržu mobilnih usluga i negativnu maloprodajnu netomaržu za *roaming*, nacionalno regulatorno tijelo odobrava naplatu dodatne naknade za regulirane usluge *roaminga*.

4. Državno regulatorno tijelo pri odobrenju dodatne naknade za regulirane usluge *roaminga* u konačnoj odluci utvrđuje iznos provjerene negativne maloprodajne marže za *roaming* za koju se može osigurati povrat naplatom maloprodajne dodatne naknade na usluge *roaminga* koje se pružaju unutar Unije. Dodatna naknada u skladu je s pretpostavkama o prometu *roaminga* na kojima se temelji procjena zahtjeva i određuje se u skladu s načelima iz članka 8. Direktive 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

ODJELJAK IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Praćenje politike pravedne uporabe i zahtjevâ pružatelja usluge *roaminga* za odobrenje naplate dodatne naknade u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate

Radi praćenja dosljedne primjene članka 6.b i 6.c Uredbe (EU) br. 531/2012 i ove Uredbe te godišnjeg obavješćivanja Komisije o zahtjevima na temelju članka 6.d stavka 5. Uredbe (EU) br. 531/2012 državno regulatorno tijelo redovito prikuplja informacije o sljedećem:

- (a) sva djelovanja koja poduzimaju radi praćenja provedbe članka 6.b Uredbe (EU) br. 531/2012 i detaljnih pravila utvrđenih ovom Uredbom;
- (b) broj podnesenih, odobrenih i obnovljenih zahtjeva za naplatu dodatne naknade za *roaming* tijekom godine u skladu s člankom 6.c stavcima 2. i 4. Uredbe (EU) br. 531/2012;
- (c) veličina negativnih maloprodajnih netomarži za *roaming* utvrđenih u njihovim odlukama o odobrenju dodatne naknade za *roaming* i aranžmani u pogledu dodatne naknade prijavljeni u zahtjevima za odobrenje naplate dodatne naknade koje je pružatelj usluga podnio u skladu s člankom 6.c stavkom 2. Uredbe (EU) br. 531/2012 s ciljem osiguravanja održivosti svojeg domaćeg modela naplate.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

Članak 12.

Preispitivanje

Ne dovodeći u pitanje mogućnost da se ranije provede preispitivanje na temelju prvog iskustva u provedbi i znatnih promjena čimbenika iz članka 6.d stavka 2. Uredbe (EU) br. 531/2012, Komisija će nakon savjetovanja s BEREC-om preispitati ovaj provedbeni akt najkasnije do lipnja 2019.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. prosinca 2016.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG I.

Proporcionalna promjena stvarnih količina reguliranih usluga roaminga prema načelu uporabe usluga „roaminga kao kod kuće” u odnosu na isto razdoblje prethodne godine:

$$\left(\frac{\sum_1^n \text{količina}_k(t)}{\sum_1^n \text{količina}_k(t-1)} - 1 \right) \times 100$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna);

n je broj dana primjene uporabe usluge „roaminga kao kod kuće” ($n \geq 30$); a

t je godina prve primjene usluge „roaminga kao kod kuće”.

Taj bi postotak trebalo koristiti za procjenu promjene količina tijekom 12-mjesečnog razdoblja iz projekcija tako da se pomnoži s količinama u prethodnoj godini.

PRILOG II.

1. Ponderi w_i mobilnih maloprodajnih usluga:

$$w_k = \frac{\text{prosječna veleprodajna cijena roaminga koju plaća operator}_k}{\sum_{k=1}^3 \text{prosječna veleprodajna cijena roaminga koju plaća operator}_k}$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna) prosječna veleprodajna cijena *roaminga* koju plaća operator odnosi se na prosječnu jediničnu cijenu za neuravnotežen promet koji plaća operator za svaku uslugu, pri čemu je jedinica za svaku uslugu cent po i. minuti za glasovnu uslugu, ii. SMS za SMS uslugu i iii. MB za podatkovnu uslugu.

2. Omjer ukupne količine prometa maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva i njegova ukupnog maloprodajnog izlaznog prometa i veleprodajnog ulaznog prometa usluga *roaminga*:

$$\frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga}}{(\text{maloprodajni izlazni} + \text{veleprodajni ulazni}) \text{ promet usluga roaminga}} = \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga}_k}{(\text{maloprodajni izlazni} + \text{veleprodajni ulazni}) \text{ promet usluga roaminga}_k}$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna).

3. Omjer ukupne količine prometa maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva unutar Unije i ukupnog prometa njegovih maloprodajnih usluga *roaminga* unutar i izvan Unije:

$$\frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga u EU-u}}{\text{maloprodajni izlazni (u EU-u + izvan EU-a) promet usluga roaminga}} = \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga u EU-u}_k}{\text{maloprodajni izlazni (u EU-u + izvan EU-a) promet usluga roaminga}_k}$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna).

4. Omjer ukupne količine prometa maloprodajnih usluga *roaminga* podnositelja zahtjeva unutar Unije i ukupnog maloprodajnog prometa svih maloprodajnih mobilnih usluga:

$$\frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga u EU-u}}{\text{maloprodajni izlazni (u EU-u + izvan EU-a) promet usluga roaminga} + \text{maloprodajni domaći promet}} = \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga u EU-u}_k}{\text{malopr. izlazni (u EU-u + izvan EU-a) pr. usl. roaminga}_k + \text{malopr. domaći pr.}_k}$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna).

5. Prihod od roaminga unutar EU-a:

Prihod od roaminga unutar EU-a = prihodi od maloprodajnih mobilnih usluga

$$\times \left(\sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{maloprodajni izlazni promet usluga roaminga u EU}_k}{\text{malopr. izlazni (u EU-u + izvan EU-a) pr. usl. roaminga}_k + \text{malopr. domaći pr.}_k} \right)$$

k = usluga (1 = glasovna, 2 = SMS, 3 = podatkovna).
